

Bistvene novosti Zakona o varstvu okolja (ZVO-2)

Rimske terme, 19.10.2022

Ajda Pleterski, Surovina d.o.o.

© Surovina d.o.o., 2022

www.surovina.si

POVEZUJEMO
za zeleno prihodnost.

Zakon o varstvu okolja (ZVO-2)

- **Uradni list RS, št. 44/2022**

Veljavnost oz. uporaba: **od 13.4.2022**

Določbe 34. do 40. člena, 42. do 44. člena, 46. in 47. člena ter določbe 50. do 53. člena tega zakona se začnejo uporabljati s 1.1.2023, razen določb prvega do sedmega odstavka 34. člena, prvega do četrtega odstavka 35. člena, prvega do šestega odstavka

36. člena, tretjega in četrtega odstavka 37. člena, četrtega do devetega odstavka in enajstega odstavka 38. člena, prvega odstavka 40. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati 13.4.2022

- **Uradni list 81/2022 – sklep Ustavnega sodišča:**

Sklep o zadržanju izvrševanja tretjega in četrtega odstavka 37. člena, četrtega, petega, šestega, sedmega, osmega, devetega in enajstega odstavka 38. člena, prvega odstavka 40. člena, 41. člena ter prvega, tretjega, četrtega, petega, šestega, osmega in devetega odstavka 275. člena Zakona o varstvu okolja

- **Uradni list 121/2022: Zakon o ukrepih za obladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (ZUOKPOU)**

Pobuda za začetek ustavnosti – Sklep US

Številka: U-I-104/22-30

Datum: 29. 9. 2022

12 -10- 2022

Prejeto dne / Received on

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude družbe Interzero, trajnostne rešitve za svet brez odpadkov, d. o. o., Ljubljana (prej družba Interseroh, zbiranje in predelava odpadnih surovin, d. o. o., Ljubljana), in drugih, ki jih vse zastopa Odvetniška pisarna Brezavšček Žgavec, d. o. o., Ljubljana, in družbe Surovina, družba za predelavo odpadkov, d. o. o., Maribor, in drugih, ki jih vse zastopa Odvetniška pisarna Senica & partnerji, d. o. o., Ljubljana, na seji 29. septembra 2022

sklenilo:

- 1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 25. člena, osmega odstavka 34. člena ter prvega in tretjega odstavka 267. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22) se zavrže.**
- 2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 47. člena Zakona o varstvu okolja se zavrne.**
- 3. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega do četrtega odstavka 37. člena, prvega in tretjega do dvanajstega odstavka 38. člena, devetega odstavka 39. člena, prvega in petega odstavka 40. člena, 41. člena, tretjega in četrtega odstavka 43. člena, prvega, tretjega, četrtega, petega, šestega, osmega in devetega odstavka 275. člena in drugega odstavka 321. člena Zakona o varstvu okolja se sprejme.**

25. člen

(okoljevarstveno dovoljenje in odločba o dovolitvi
opravljanja priglašene dejavnosti)

„.../ (2) Pravna ali fizična oseba iz prejšnjega odstavka lahko pridobi okoljevarstveno dovoljenje zakona, če ima lastninsko pravico na nepremičninah in premičninah za opravljanje dejavnosti obdelave odpadkov, razen če gre za primer časovno omejene veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja iz trinajstega odstavka tega člena na manj kot dve leti ali če gre za okoljevarstveno dovoljenje za premično napravo po predpisu, ki določa obdelavo odpadkov v premičnih napravah ali če je obdelovalec odpadkov hkrati tudi izvajalec javne službe ravnanja z odpadki.“

267. člen

(pridobitev nepremičnin in premičnin za opravljanje dejavnosti zbiranja, predelave ali odstranjevanja odpadkov v last)

*„.../(1) Pravna ali fizična oseba iz prvega in tretjega odstavka 25. člena tega zakona, ki nepremičnin in premičnin za opravljanje dejavnosti zbiranja, predelave ali odstranjevanja odpadkov **ob uveljavitvi tega zakona nima v lasti, mora pridobiti nepremičnine in premičnine v last v skladu s 25. členom tega zakona najkasneje v petih letih po uveljavitvi tega zakona.../“***

„(3) Pravni ali fizični osebi iz prvega odstavka tega člena, ki nepremičnin in premičnin za opravljanje dejavnosti zbiranja, predelave ali odstranjevanja odpadkov **ne pridobi v last** v roku iz prvega odstavka tega člena, po preteku tega roka **preneha veljati okoljevarstveno dovoljenje v delu, ki se nanaša na predelavo ali odstranjevanje odpadkov ali na zbiranje odpadkov**, če ima upravljavec v povezavi z njim pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje iz 110. člena tega

zakona, ali **preneha veljati odločba o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti zbiranja odpadkov** iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona, pravna ali fizična oseba pa se izbriše iz registra iz 154. člena tega zakona. **Ministrstvo o tem izda**

ugotovitevno odločbo.“

Uradni list 121/2022: Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (ZUOKPOU)

4. člen

(odstopanje od mejnih vrednosti emisij)

„(1) Ne glede na predpise, ki urejajo varstvo okolja, se **v času razglašene višje stopnje tveganja pri oskrbi z energijo iz tretjega odstavka prejšnjega člena in nujne potrebe po neprekinjeni oskrbi z energijo pri obratovanju elektrarn, naprav za soproizvodnjo toplote in elektrike ter drugih naprav, za katere se zahteva okoljevarstveno dovoljenje** (v nadaljnjem besedilu: naprave), **zaradi zamenjave goriva ne uporabljajo zahteve**

in pogoji iz okoljevarstvenih dovoljenj glede določene vrste goriva, parametrov njegove kakovosti, omejitve glede števila ur obratovanja za posamezno vrsto goriva ter s tem povezanih mejnih vrednosti emisij.

(2) Predpisi iz prejšnjega odstavka tega člena so:

1. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22);//...“

(5) Upravljavec naprave mora za **nadomestno gorivo izbrati gorivo, ki povzroča najmanjše dosegljive emisije snovi v zrak ob upoštevanju tehničnih omejitev, povezanih z zamenjavo goriva.** Kot nadomestno gorivo upravljavcu naprave ni dovoljeno uporabiti odpadkov ali goriva, pridobljenega iz odpadkov.

Struktura ZVO-2

1. Ohranja se struktura iz ZVO-1
2. Ima 14 vsebinskih poglavij, ki pa vključujejo sledeče spremembe:
 - **obsežnejši sklop določb namenjenih ravnanju z odpadki, vključno PRO**
 - **Spremenjena določila o PVO in izdaji OVD-jev, vključno s konceptualno drugačnim pogledom na vlogo (zainteresirane) javnosti;**
 - nekdanje načelo varstva pravice do zdravega življenjskega okolja je umeščeno med izvedbene določbe oziroma ukrepe;
 - nekoliko spremenjena ureditev GJS varstva okolja;
 - poenostavitev postopkov Eko-sklada ter
 - okrepitev določb o inšpekcijskem in naravovarstvenem nadzoru.

Ukrepi na področju odpadkov (22. do 53. člen)

Ukrepi so razdeljeni na dve skupini:

- **2.1. Ravnanje z odpadki:** 22. člen do 33. člen
- **2.2. Sistem proizvajalčeve razširjene odgovornosti (PRO):** 34. do 53. člen

Ravnanje z odpadki: 22. člen do 33. člen

22. člen: Splošne določbe o odpadkih in izključitev njihove uporabe

- Prenos 2. in 13. Direktive 2008/98/ES o odpadkih v SLO pravni red
- Splošne določbe o odpadkih → splošna pravila varstva okolja in varovanja zdravja ljudi; izvzeta iz področja uporabe.

23. člen: Hierarhija ravnanja z odpadki

- Prenos 4.člena Direktive 2008/98/ES o odpadkih v SLO pravni red
- Urejeno tudi v 9. členu Uredbe o odpadkih (Ur.l. 77/2022)
- Dodana sta (2) in (3) odstavek:
 - Napotilo za načrtovanje proizvodnje, distribucije, potrošnje ali uporabe proizvodov.
 - Država z ekonomskimi in finančnimi instrumenti ter drugimi spodbuja uporabo hierarhije ravnanja z odpadki. Okvirni seznam ekonomskih instrumentov in drugih ukrepov za spodbujanje uporabe hierarhije ravnanja z odpadki je naveden v Prilogi IVa Direktive 2008/98/ES.

24. člen: Pravila pri nastajanju in ravnanju z odpadki

- določena splošna pravila ravnanja z odpadki, ki jih sedaj urejal 20. člen ZVO-1

25. člen: Okoljevarstveno dovoljenje in odločba o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti

- Člen ureja:
 - Okoljevarstveno dovoljenje in
 - Odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti

I. Okoljevarstveno dovoljenje: (25.člen)

- Pravna ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost obdelave odpadkov: OVD iz 110. člena ali 126. člena tega zakona.
- Dejavnost obdelave odpadkov samo na podlagi pravnomočnega OVD-ja
- Če se obdelava izvaja v objektu, ki potrebuje GD, se lahko začne izvajati dejavnost obdelave odpadkov na podlagi dokončnega UD ali od datuma odločbe o odreditvi poskusnega obratovanja (kadar je odrejeno).

Nov pogoj za izdajo/veljavnost OVD-ja :

- pogoj **lastninske pravice na napravi**, če bo ta potrebna za opravljanje dejavnosti obdelave odpadkov, in **na zemljišču**, na katerem namerava izvajati dejavnost obdelave odpadkov.

Pogoj ne velja:

- Če je obdelovalec odpadkov hkrati tudi IJS ravnanja z odpadki
- ko upravljavec (npr. zaradi omejene razpoložljive količine odpadkov za obdelavo ali drugih okoliščin) namerava izvajati obdelavo odpadkov krajše obdobje (do dve leti)
- v primeru premičnih naprav za obdelavo odpadkov (veza: Uredba o obdelavi odpadkov v premičnih napravah)

- **Prehodne določbe - 267. člen:** Pravna oseba, ki opravlja dejavnost zbiranja, predelave ali odstranjevanja odpadkov mora imeti zemljišče in naprave v lasti:
- **v petih letih** od uveljavitve zakona,
 - v enem letu, če zbirajo komunalno blato,
 - **v 6. mesecih** od uveljavitve ZVO-2 potrebno MOP posredovati **Izjavo o lastništvu**, po roku pa obvestiti inšpekcijo o njihovi pridobitvi v last
 - Po poteku predpisanega roka **OVD preneha veljati**, ministrstvo o tem izda **ugotovitevno odločbo**.

II. Odločba o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti (25. člen)

Odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti mora pridobiti pravna ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost:

- zbiranja odpadkov,
- prevoznika odpadkov,
- trgovca z odpadki ali
- posrednika odpadkov,

Pogoji za izdajo odločbe:

- za prevoznika odpadkov, trgovca z odpadki ali posrednika odpadkov: registracija teh dejavnosti,
- za zbiralca odpadkov: registracija te dejavnosti in **lastninska pravica na zemljišču, na katerem namerava izvajati dejavnost zbiranja odpadkov,**
- za zbiralca odpadkov, ki je izvajalec obvezne občinske ali državne gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov: registracija dejavnosti zbiranja odpadkov.
- Potrdila o vpisu v evidenco zbiralcev, posrednikov, trgovcev in prevoznikov se štejejo za odločbe o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti (269. člen)

Izjema:

- Dejavnost zbiranja odpadkov + upravlja tudi s predhodnim skladiščem z zmogljivostjo več kot 50 ton nevarnih odpadkov → OVD za IED napravo (110. člen)
- **Nepokrite površine:** dejavnost zbiranja odpadkov + odpadne industrijske vode kot posledica padavin, ki padajo na onesnažene talne površine ali odpadke in jih izpirajo ali se iz njih izcejajo ali če se predhodno skladiščenje določenih vrst odpadkov uvršča med naprave, ki povzročajo emisije snovi v zrak → OVD po 126. členu

26. člen: Prepovedi

Prepovedano:

- Odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolje ter nenadzorovano ravnanje z odpadki

- Sankcija: 75.000 do 125.000 EUR (7. tč. 1. odst. 259. člena)

- Smetenje:

*„Onesnaževanje kopnega in vodnega okolja, ki je **posledica odmetavanja posamičnih manjših kosov odpadkov** na javne površine in površine v zasebni lasti, na katerih je z zakonom ali predpisom, sprejetim na podlagi zakona, omogočen prost dostop ali gibanje prebivalstva, ali v površinske vode (morje, reke, jezera), ali je posledica neustreznih načinov obdelave odpadkov.“*

- Sankcija: 10.000 do 20.000 EUR (1. tč. 1. odst. 262. člena)

- Nadzor: Inšpekcija, policija in občinsko redarstvo (243/7)

- Sistem PRO → financiranje določenih stroškov čiščenja okolja zaradi smetenja z odpadki iz določene vrste ali skupine proizvodov (36. člen)

27. člen: Stranski proizvod

28. člen: Prenehanje statusa odpadka

32. člen: Odgovornost za ravnanje z odpadki

33. člen: Stroški ravnanja z odpadki

Sistem PRO: 34. do 53. člen

34. člen: Proizvajalčeva razširjena odgovornost

- prepovedi, zahteve in druga pravila ravnanja, da se zagotovi ravnanje z odpadki iz proizvodov ter vseh obveznosti, določenih v okviru (PRO)
- Obveznost tujega podjetja za izpolnjevanje obveznosti PRO (pooblaščen zastopnik)

35. člen: Obveznosti proizvajalca

- Zbiranje in obdelava odpadkov iz proizvodov na območju celotne RS ter doseganje okoljskih ciljev
- obveščanje javnosti in imetnikov odpadkov ter informacije osebam, ki izvajajo obdelavo odpadkov, o proizvodih, za katere velja PRO, in načinih obdelave odpadkov iz teh proizvodov, kadar je to predpisano
- evidenca o proizvodih, za katere velja PRO, ki jih daje na trg v Republiki Sloveniji, in evidenca o zbranih in obdelanih odpadkih iz proizvodov ter posredovanje podatkov iz evidenc ministrstvu

Izpolnjevanje obveznosti proizvajalca:

- **Skupno izpolnjevanje obveznosti**
- **Samostojno izpolnjevanje obveznosti** (za proizvode PRO, ki niso namenjeni za uporabo v gospodinjstvih)
- **Kavcijski sistem** → Vlada zaradi spodbujanja uporabe hierarhije ravnanja z odpadki ali doseganja ciljev ločenega zbiranja odpadkov iz določene vrste proizvodov, za katere velja PRO, predpiše obveznost zbiranja odpadkov v obliki kavcijskega sistema.

36. člen: Stroški proizvajalca

- zbiranje, prevoz in obdelava odpadkov iz proizvodov ter izpolnjevanje okoljskih ciljev
- informiranje javnosti in obveščanje imetnikov odpadkov
- zbiranje in posredovanje predpisanih podatkov ministrstvu.
- zagotavljanje financiranje zbiranja odpadkov iz proizvodov od izvirnih povzročiteljev odpadkov tudi, **ko je zbiranje teh odpadkov določeno kot obvezna občinska gospodarska javna služba zbiranja komunalnih odpadkov (t.i. full cost sistem)**
- Proizvajalec določene vrste ali skupine proizvodov, za katere velja PRO, zagotavlja tudi financiranje **določenih stroškov čiščenja okolja zaradi smetenja z odpadki iz te vrste** ali skupine proizvodov

Odgovornost vseh proizvajalcev, da se **zberejo in obdelajo vsi odpadki** iz proizvodov, nastali v določenem obdobju na območju Republike Slovenije.

37. člen: Skupno izpolnjevanje obveznosti

- **Ena organizacija** za posamezne istovrstne proizvode PRO
- Za proizvajalce ustanovitelje in pridružene proizvajalce (**pod enakimi pogoji**)
- Obvezna sklenitev pogodbe → zadržanje izvrševanja (3. in 4. odst.)
- Subsidiarna odgovornost proizvajalcev
- Izbira izvajalca na dvorišču, ne pa tudi razpolaganja z odpadki iz proizvoda PRO ter dogovarjanje glede pogojev upoštevajo infrastrukturo, ki jo ima proizvajalec

38. člen: Organizacija

- Nepridobitna dejavnost
- Nadzorni organ – telo za PRO
- Ustanovljena s strani proizvajalcev (51% deleže proizvodov PRO dani na trg)
- Prepoved vertikalnih povezav (lastnik poslovnega deleža na sme biti zbiralec/predelovalec odpadkov iz proizvodov PRO) → zadržanje izvrševanja 4., 5., 6., 7., 8., 9, 11. odst.

39. člen: Obveznosti organizacije

- Zagotavljanje skupnega izpolnjevanja obveznosti
- Ravnanje z vsemi odpadki iz proizvodov na celotnem območju RS
- Zagotavljanje skupnega izpolnjevanja na svoj račun za proizvajalce, ki jih ne sprejme v sistem
- Vzpostavi in vodi kavcijski sistem kadar je tovrstni način zbiranja predpisan za posamezne proizvode PRO

40. člen: Delovanje organizacije

- Obvezna sklenitev pogodbe z vsakim proizvajalcem → zadržanje izvrševanja (1. odst.)
- Notranji akt o načinu zaračunavanja stroškov
- **Enoten finančni prispevek** na prodajno enoto ali tono proizvoda PRO
- Sklenitev **pogodbe z izvajalci obdelave odpadkov** iz PRO na podlagi javnega poziva objavljenega na spletni strani (pod enakimi pogoji)

41. člen: Dovoljenje za skupno izpolnjevanje obveznosti

- Vsebina vloge za dovoljenje
- Zadržanje izvrševanja celotnega člena

42. in 43. člen: Sprememba in odvzem dovoljenja za skupno izpolnjevanje obveznosti

44. In 45. člen: Samostojno izpolnjevanje obveznosti in pridobitev dovoljenja

- Proizvajalci za proizvode PRO, ki niso namenjeni za uporabo v gospodinjstvih
- Ravnanje z vsemi odpadki iz proizvodov, ki jih da na trg RS v določenem obdobju in nastanejo na celotnem območju RS.
- Pridobitev dovoljenja skladno z določbami 45. člena

46. člen: Nadzor nad finančnim poslovanjem

- Ločeno računovodsko evidentiranje prihodkov, stroškov in odhodkov ter revidiranje računovodskih izkazov s strani revizijske hiše
- Revizorjevo poročilo: mnenje, ali so prihodki, stroški in odhodki evidentirani pravilno in popolno, revizorjevo poročilo za organizacijo pa tudi mnenje, ali so plačila proizvajalcev proizvodov, za katere velja PRO, zadostna za skupno izpolnjevanje obveznosti v tej organizaciji.

275. člen: Prilagoditev izpolnjevanja obveznosti PRO obstoječih proizvajalcev proizvodov, za katere velja PRO

- **Zadržanje izvrševanja celotnega člena**
- ustanovitev organizacije do 31. julija 2022
- Zahteva proizvajalcev za sklenitev pogodbe z organizacijo do 31.12.2022
- Sankcije za proizvajalce: pravna oseba 75.000 do 250.000 EUR , s.p. 45.000 do 135.000 EUR
- Odločitev o vlogi: do 30.09.2022
- Obvestilo MOP o pravnomočnem dovoljenju → ugotovitevne odločbe o prenehanju OVD obstoječim shemam ter prenehanje veljavnosti sklenjenih pogodb o prenosu obveznosti proizvajalcev proizvodov glede ravnanja z odpadki iz proizvodov PRO.

Skrbnik varstva okolja (66. člen)

Obvezen za povzročitelja obremenitve, ki ima:

- okoljevarstveno dovoljenje za napravo iz 110. člena (IED) ali
 - obrat iz 131. člena tega zakona ali
 - OVD za predelavo ali odstranjevanje odpadkov iz 126. člena tega zakona.
-
- Delovno razmerje ali pogodbeno razmerje z najmanj eno osebo, ki opravlja naloge varstva okolja.
 - Pisno obvestilo ministrstvu o imenovanju, nalogah, pooblastilih, spremembah ali razrešitvi
 - Pooblaščenec za varstvo okolja, imenovan na podlagi 30. člena ZVO-1, se šteje za skrbnika varstva okolja iz 66. člena ZVO-2 (Prehodne določbe 272. člen)
 - Obstoječemu pooblaščencu mora povzročitelj obremenitve obvezno naložiti tudi naloge iz 3., 11., 12. in 13. točke 66. člena ZVO-2 in o tem obvestiti ministrstvo.

- **3. točka:** seznanjanje s pravili ravnanja z odpadki po tem zakonu in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi
 - **11. točka:** takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije v primeru kršitve OVD, okoljske nesreče, izrednega dogodka...
 - **12. točka:** svetovanje upravljavcu v primeru kršitve OVD, okoljske nesreče, izrednega dogodka...
 - **13. točka:** vsaj 1X letno pripraviti pisno poročilo o ukrepih in izboljšavah za skladnost s predpisi varstva okolja
- **ROK: 3 mesece po začetku veljavnosti zakona tj. 13.4.2022**

Odgovornost za preprečevanje in sanacijo okoljske škode (161. člen)

- Odgovornost povzročitelja obremenitve za preprečevanje neposredne nevarnosti za nastanek okoljske škode ter za preprečevanje in sanacijo okoljske škode
- ne glede na krivdo
- Velja tudi za povzročitelja obremenitve, ki opravlja dejavnost ravnanja z odpadki, za katero je potrebno pridobiti OVD ali odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti
- Obvezno zavarovanje odgovornosti za nastanek okoljske škode za kritje stroškov analiziranja emisij, čiščenje in spremljanje onesnaževal, odpadkov
- Višina:
 - 100.000,00 EUR, pri letnih prihodkih do 2.000.000,00 EUR,
 - 200.000,00 EUR, pri letnih prihodkih do 10.000.000,00 EUR,
 - 250.000,00 EUR, , pri letnih prihodkih večje od 10.000.000,00 Eur

Sklenitev zavarovanja v 18 mesecih po uveljavitvi zakona (prehodna določba – 308. člen)

Hvala!

